

DEO OPTIMO MAX.
UNI ET TRINO,

VIRGINI DEIPARÆ, ET S. LUCÆ
Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICO-CHIRURGICA,
QUODLIBETARIIS DISPUTATIONIBUS
mandè discutienda in Scholis Medicorum, die Jovis decimâ Martii
M. DCC. XL.

M. PETRO-ROUSSIN DE MONTABOURG,
Confiliario-Medico Regis ordinario, nec non Urbis
Regiæ, Regiique Nosocomii San-Germani in Laya,
Medico, Doctore Præside.

An in Ossium Carie delendâ Cauterium Aënale?

I.

SSA totius humanæ machinæ column atque fundamentum triplici componuntur substantia, durâ scilicet, spongiosâ ceu cellulari & reticulari. Prima lamellis, pluribus ex fibris sibi adnatis concrefcit. Fibræ è mediâ ossis parte, ubi prima suscepit lineamenta, ab inferioris lamellæ fibris sentim secedentes, versus extrema progrediuntur: ibi progressu factò recurvantes sese, & in

A

forniculæ modum arcuatæ, relictis spatiosis spongiosam cellularemve substantiam efformant. Fibræ autem interiores variis plexibus, decussationibusque repetitis, quam reticularem nuncupant, substantiam componunt. Lamellæ quibus spongiosâ ossium substantia effingitur, si Gagliardo fides, minimis clavicularis ita invicem coherent atque uniuntur, ut qui exteriores versûs interiora, interiores autem contrario tramite exteriora versûs adigantur. Ossa non æqualis ubique duritiei; imò omnia non æquè dura. Quo propius se tangunt superstratæ laminæ, eò compactior & durior ossium compages; ubi verò plus eadem ab invicem secescère, ibi mollior rariorque textura. Membranâ duræ matris propagine Periosteo dictâ obvolvuntur ossa. Hæc pluribus fibris non intertextis, sed sibi superstratis conflata; extûs lævis, sed eâ quâ contingit ossa parte, aspera. Innumera vasa, innumerique nervulorum ramuli subrependo paululûm ipsius deinde ossis corpus penetrant. Mediantibus vasis sanguis & succus ad ossa nutrienda deferuntur. Nervulorum autem ingressu plurimûm sensûs referente ex massa Diermerbroëk, (a) & ipso testante perspicacissimo (b) Winslowio, lamellis ossis communicatur. Ossium cavo concluditur substantia quædam pinguis & oleosa, quæ in juvenibus & Euchymis compactior ac vegetior; in senibus & macie confectis rara magis atque serosa, Medullæ cognomine donata. Tenuiori vestitur membranâ, quæ interno ossium parieti veluti Periosteum obtenditur. Nec carent ossa pluribus poris quorum alii juxta Haversium transversim positi, in alios ossis longitudinem sequentes medullosum succum eructant. Sux etiam sunt in extremis ossibus glandulæ mucaginem quandam *Synoviam* dictam motibus exequendis necessariam effundentes. Porro ex hæc ossium compositione, structurâ & connexione patet, quot & quantis obnoxia malis. Ea sive in propriâ substantiâ, sive in mutuo connexu lædantur inde graves passura morbos. Stupeas heu lacrymosus! Quæ in columnas ad standum, in rotas ad ambulandum, in arma ad pugnandum homini concessa sunt ossa vitri fragilitatem & ceræ molliem quandoque superant. Eademque firma & solida sinxit Natura, gravissimis quoque fecit accidentibus subdita. Gravantur tumoribus, læduntur vulneribus, ictibus rumpuntur & finduntur, roduntur ulceribus, cario putrescunt, distortionibus & curvaturis deturpantur. Vasorum ossa penetrantium tenuitas; fluidorum advectorum lentor & indoles quâcumque de causâ vel levissimâ mutationes accipere nata sunt. Hinc noxas ubique animadvertere est. Si lentescendo spissior crassiorve succus ossa permeans, in spongiosis cellulis obices nactus; lamellas osseas seufim paulatimque elevando Exostoses producit: idem si muriatico & acri sale fortius, stasi factâ & acredinis aucto gradu cellulares commissuras exedendo terram vertit in putredinem. Epiphyses, Scrophulis, Rachitide, Scorbuto & Lue venereâ, deficiente vel eroso eo quo-

(a) *Anatom.*
lib. 9. de ossi-
burs.

(b) *Trait. des*
os frats n°. 65.

cum ossibus junguntur, ferrumine, ab ipsis ossibus crepitu separate deprehensæ sunt. (c) Ubi medulla aut inflammatione, aut negato boni succi adventu rancedine percussa, membranam sibi proximam, ipsiusque ossis parietes contagio lædens, spinam ventosam morbum deterrimum, Avicennæ (d) cognitum, à Rhase descriptum, Septentrionalibus plagis familiarem parit. Quid non mali prædixeris, Periosteum inflammatione tentato? Viciniæ incommoda perferunt ossa: à nimia tensione fibrillarum lamellas osseas subeuntium dolor intolerabilis exurgit: inflammatio non cedens in Pus vel in Gangrænam degenerans, eandem ossi proximo corruptelam inurit. Ab ictu secante vel contundente plagâ graviter vulnerantur ossa. Sæpè ex abcessus pure vel ulceris sanie è vicinis partibus dépluente, aut ex pravâ fluidorum crasi Caries oritur. Morbus hic forti quibus pollet remediorum auxilio, Chirurgiæ debellandus. Ab his cavendum quorum anceps effectus, & à quibus incommoda non pauca. Quæ tuta magis & facilia, minùsque intricata, semper meritò collaudaveris.

(c) Vid. Mem.
de L. R. d. S.
ann. 1699.

(d) Vid. Hist.
Medic. Tremd.
pag. 219.

I I.

MORBI omnes non re sed loco differunt: prout diversas obtinent corporis partes, diversis insigniuntur nominibus. Ut diversorum corporis humani fluidorum similes morbi, sic solidorum non dispares. Quæ in mollibus tumores, vulnera, Aneurismata, Scirrhi, ulcera, eadem mutato tantùm nomine exostoses, Tophi, fracturæ, curvaturæ, Anchyloses & Caries in solidis habentur. Caries Latinis, Græcis Τρυπάνιον morbus est quo ossum lamellæ squamatim & pulveratim dissolvuntur. Summam habet affinitatem cum ulcere partes carnosas depascente: in utroque humor acrior & rodens. Signis pluribus iisque variis se prodit Caries ex causarum varietate discrimen prudens agnoveris. Inter antecedentia pravus corporis habitus, prava humorum *Diathefis* annumerantur: dolores in ossibus acerrimi, sine partis ægrotantis valetudine cessantes; moles aliquâ in ossis parte prætermodum aucta Cariem quoque minantur. Præsentem arguunt Cariem partium ossi proximarum color, consistentia, odor. Subiectam Cariem super incumbens caro fungosa, mollis, tumens, inflata, flaccida & ad levissimum tactum cruorem tetro livore tinctum effundens. Ulceris Cariem conitantis vel soventis labia retortida, callosa; quæ prodit sanies fortissima, horrorem incutiens, serosa & spiculis ex ossis ambeßi lamellis stipata. Os examinatum specillo, salebrosum, asperum, striatum, atque nonnunquam acutissimo sensu donatum speculanti perferitur: idem oculis subiectum, rubigine, flavedine, nefandaque nigredine infectum conspicitur. Cariem ut cæterorum morborum causæ diversæ: aliæ internæ ut mala liquorum dispositio, quæ

difficiliorem & intricatiorem curam : alie externæ ut fracturæ, vulnera, contusiones, abscessus, ulcera &c. quæ non ita difficilè curationem exposculant. Locus itidem maxime observandus : aliter enim in mediâ ossis parte ; aliter in extremis æstimandum. Quorarior & mollior ossis textura, eò majora suscipit Caries incrementa, majoraque inter curandum patitur incommoda : ubi durior ossis regionem Caries occupat, lentius progressa facilius & citius sanatur. Caries quæ ex perversâ succorum indole corpus universum alluente & labefaciente nonnisi emendata & immutata eorumdem *Crafi* sanationem accipiet. In quo igitur unumquodque peccet accurate videndum. Hic scorbutica sanguinis affectio laetè ; illic Rachitis artus occupat ; modò Scrophulosum dominatur fermentum ; nunc venereo viru integra liquidorum massa coinquinatur. Singula propriis & convenientibus remediis domanda. Ubi ex torpore membrorum, lassitudine, gravitate, artuum dolore, capitis anxietate, difficili & anhelosa respiratione, gingivarum tumescentiâ, prurigine, oris fectore, maculis lividis, violaceis, cæruleis & Scorbuti strages agentis suspicio nascitur ; acida, austera, acido-austera, lenia aperientia, acia & sale Alkalino volatili fecta in usum vocanda. His sanguis cæterique humores condensentur, diluantur atque dividantur ; his vasorum vis systaltica languens promoveatur atque agitetur : his palantes succi acredine spoliati triturentur, demulceantur & tandem circulationi reddantur. Si pueros insontes, marcor, debilitas, pallor, ossium curvatura & Epiphygium crassities naturalem superans, Rachitide obfessos arguit : tum roborantia & exsiccantia quibus fibrarum elater firmetur tutus imperaveris. Strumosa qualitas sanguinem infestat. In promptu sint absorbentia & fundentia quorum effectu sanguinis acrimonia edulcoretur, lymphæ in glandularum glomeribus stagnans & impacta resolvatur. Urget veneris errabunda tetralues : Illa pessimæ matris soboles pessima Hydrargiro fuganda. Sic singulis affectibus Cariem producentibus vel foventibus, propriis jam medicaminibus victis quæ ad eandem destruendam foris molliere felicius successura.

I. I. I.

DISSIMILIS etsi sæpe multiplexque Cariei ossium causa ; nec diversa ejusdem externa curatio, quæ facili semper & debita exfoliatione imperanda. Nec levis opus momenti superante : nonnunquam exanthlato diu labores morbi perviciâ. Inter morbos manû Operatricis siles auxilium exposculantes, non inferiori loco Cariem ossium posueris. Affectus ille solidiori sede sedens non nisi validioribus armis laceffit cedit. Quæ felices adeo in cæteris ægritudinibus remedium vites experitur Medicina, hic manca sæpè atque inanis, si non suppleret uberrimus Mechanico-

tum campus. Mirum quanta præstet his armata atque ingenii rectè judicantis intuitu firmata manus! Hic licet tota Medicamentorum externe appositionum actione vel instrumentorum idoneorum operâ propositum absolvatur; errabit profectò qui decantata à pluribus prælidia sine delectu adhibuerit. Ad Cariem profligandam ubique præstant Medicamenta, tum simplicia, tum composita. Pulveres *Catagmaticos* ex Euphorbio, Aloe, Myrrha, Aristolochia &c. paratos offert Pharmacia. Sua quoque libens pleno cornu porrigit ferax Chymia: adsunt olea Guayaci, Buxi, Cariophyllorum, Camphoræ, Stamni, quidquid in ossibus Cariosis putridum arcentia. Verùm si irritò horum effectu, maligna magis inveterataque morbi indoles fortioribus egeat quæ ejus rebellio vincatur, haud morâ ad Armamentarium Chirurgiæ properaveris. Quanta cujusque generis ac speciei instrumentorum primis Medicorum temporibus inventa, & adhuc his diebus adoptata, emendata vel aucta supellex! Nusquam claruit magis Medicinæ fama, quàm in excogitandis & componendis ferramentorum & machinarum generibus, ut morbis ossium mederentur. Ex instrumentis alia secando ut Scalprum; alia radendo ut Rugina, Ascia; alia rodendo ut Lima; alia perforando ut Terebra, Modiolus; alia denique urendo ut Ferrum igne candefactum Caulterium actuale dictum, quidquid in ossè exesum est auferunt. Singula quamvis eidem scopo destinata non indiscriminatim tamen apprehenderis. Ex suo agendi modo quælibet præponderanda. In iis semper cautus quorum successus experientiâ comprobatus; cautiior in iis quorum antepe & periculosa tentatio; cautiissimus à quibus certa & immedicabilis labes adportetur. Plurima ex Veterum autoritate, vel ex communi consuetudine laudantur, quæ ex effectu diligenter perpenso aut vituperanda, aut prorsus relinquenda. Qui Cariem ossium sola ustione destrui posse autumant varia pro variis ossibus & pro vario Cariei gradu parant ferramenta & operi hoc modo se accingunt. Explorato prius specillo, vel solâ oculorum acie ossè Carioso, observatoque quousque penetret & pateat Caries; huic ossi nudato scilicet, remotis quæ adjacent partibus & linteo madido vel plagula ferreâ tectis, unum vel plurima alternatim candefacta ferra admovent. Sic horum ferramentorum immediato contactu à centro Cariei incipientes ad horas usque sanas ossis, nihil intacti relinquendo omne Cariosum adurunt. Nec unâ vice sæpius omnis adimpletur opera. Ossis natura & mali radices altius prognatæ ustionem pluries, & pluribus diebus repetitam quandoque expetunt. Hac operatio à fautoribus suis misis extollitur: hæc inquam cita quæ in votò est succedit ossis Cariosi exfoliatio, promptè ac feliciter acrimonia rodens extinguitur. At ne te tales capiant illecebræ. Celeriter quidem Cariem destruit Caulterium Actuale. Nec ideo celerem sequi sanationem reputaveris: imò exfoliationem prohibendo ossis

6

redintegrationi, escharà ignem sequente, moras non breves affert. Præterea intricatio hæc operatio, periculis stipata, ægrotantibus terrifica aliam methodum securiorem, mitiorem & difficilem minus sapientioribus indicabit.

I V.

FERRI candentis ceu Cauterii Actualis apud Veteres Medicos familiarissimus semper usus. Ubi contumaciores & diuturniores morbos observabant, hos igne aggrediebantur, ne victrix toties Medicina illic victa videretur. Hippocrates in Ischiade, Podagrâ, Hydrope nascente & confirmatâ pluribusque aliis ejusdem pervicacitatis affectibus, partes adurebat. Illum multo post secutus Aëtius iisdem in casibus Ferro candenti utebatur. Ast ex quo lucis plurimum adepta Chirurgia mortales ægros tractat humanius & Archagati detestata barbariem, Cauterii Actualis usum in hæmorrhagiis quibusdam sistendis, & in ossibus Carie liberandis duntaxat admisit. Nunc ferè prorsus ex auxiliorum genere ablegandum. In curandâ ossium Carie sedulò prospiciendum ad omnia quæ aut illam produxere, aut productam alere possunt. Internè mutanda humorum *Crasis*; temperanda indoles succorum quibus ossium lamellæ perpetuum irroratæ eundem corruptionis gradum retineant. Si ulcus sit Cariei parens abstergendum & mundificandum ut Artis est. His peractis tutò ad Opus Chirurgicum accedendum, ut quæ labefactatæ ossium particule à sanis omnino separentur. In hoc Natura Artis opibus indiget. Obices Naturæ insuperabiles Arte removendi; viæ sunt parandæ, quibus nocivum foras eliminetur; juvanda & favenda melioris dotis succorum appulsio & causæ deterentis domanda malignitas. Quorsum hæc ignis ministerio susceperis? Num hoc agente mala præsentibus majora suscitabis? Ferro candenti nil pejus in curandâ ossium Carie. Fremitus & terrores ægris, nullis sermonibus pacandos incutit; plurimaque ex eo sequuntur incommoda. Nonne quantalibet cautione admoveat Chirurgus vicinarum partium suboriatur læsio? Nonne pluribus in locis ossium lamellæ nervulis ditantur, quorum calefactæ nimium fibrillæ syderabuntur. Nonne dolores atrocissimi in Periosteio Ferri candenti inflammato contactu surgentes ægrotantem miserrimè contorquebunt? Quis Medullæ & eam involventi membranz noxam ignito Ferro communicare vitabit? Hæc vel levissimo calore marcescendo putrescet: illa tenuissimo composita oleo colliquefendo vel rancescendo novam malorum scaturiginem intus fovebit. Quânam ratione nervis, tendinibus, ligamentis, cartilaginibus, venis, arteriis membranarumque expansionibus inter operandum consulatur? Numquid singula loci Cariosi sæpius accollæ Ferri candentis æstu non ferientur? Minimè. Hinc repetenda veniunt Ustionem co-

mitantia aut sequi solita symptomata. Hinc febris lenta, marcor, motus convulsivi, delirium alvique fluxus colliquativus. Omnia hæc tutiori methodo faciliè vitanda, ab ipso genuinam causam non suspicante Chirurgo, non in Cauterium Actuale, sed in fermenti alicujus suâ se explosione evolventi culpam iniquè rejiciuntur.

V.

A PAGE igitur auxilii genus naturæ prorsus insensum, ossium Cariei delendæ impar, agris terrificum & operanti difficilissimum. Longe blandiora spondet Ferri usus: in hoc solo tutè celeriter & jucundè vinctes. Ferri ad ossium Cariem profligandam idonei Ruginæ nomen inest. Hujus triplex apud Galenum species.

(*) Prima quæ cava & scindens ab ipso *Cyclifon* vocatur: altera cujus Apicem lenticula coronat *Phacston* cognomen habet: tertia denique ab eodem Authore *Xyftera* barbarè *Raspatorium* nuncupatur. Hæc multis prout requirit necessitas magis usitata, scissuris Cranii aliorumque ossium Cariei destruendæ convenit. Qui hæc operabitur, tutus ubique & in omnibus ossium partibus operando, vicina non offenderet. Igitur ubi Caries insidet os omnino nudandum: dein manibus armatis eâ quam exigit Cariei gradus & ossis natura Ruginæ specie os ipsum aggrediendum & abradendum donec ex nigro perexeso-ve album, sanumque cernatur. Nec te terreat unius vel plurium dierum labor: audentior ita. Inter radendum sinceri cruoris eruptio sanam adesse ossis substantiam & sudor finem admonebit. At si ad interiora, ut in grandioris molis ossibus solet, usque pervadat Caries, non solum Ruginâ opus perfeceris: Terebra perforante dictâ utendum & os pulvillis atque ferulis fulcitum repetitis foraminibus pertundendum. Tum ablatis scalpro convenienti *Pontibus* saniei serosæ, corruptæ-ve medullæ liber concedetur exitus. Quæ huic operationi absque Cauterio Actuali succedet exfoliatio succis in callum paulatim mutandis, naturæ sua damna resarciendis opes salutiferas non negabit. Nec parum huic rei proderunt pulveres Catagmatici splenis & turundis os contingentibus inspersi. Insuper & ulcus Cariei comes non omittendum; cujus indoles Cacoithica novum morbo fomitem, novasque moras inceptæ curationi suppeteret. Carnes fungosæ & molles suâ luxuriè nimis serpentes siccantibus reprimendæ, vel Causticis consumendæ: labia si fuerint retorrida, callosa, tumida balsamicis, digerentibus & mollientibus demulcenda, tractanda. Quibus ritè ut Ars docet ministratis sensim ossis Cariosi secedent squamulæ, locum à tergo replentibus peculiariis succi punctulis in ossis duritiem deinceps concreturis. Osse interim ipso & Medicamentis & Naturæ viribus in meliora mutato, quæ incumbunt partes melioris quoque genii evadunt. Caro non amplius fungi

(a) Vide *Armentarium Chirurgicum Sculteti*.

formis, livida, cruenta; sed firma, rubicunda, benignoque succo turgida: eadem gemmarum pullulando ad perfectam sanationem, remanente ægritudinis prægressæ indicio cicatrice feliciter deveniet. Dubitantem atque hærentem confirmabit experientia succellus non dubii comes. Liceat quæ nos ipsi vidimus referre. Bina profligata Cariei absque Ferri candentis auxilio proponemus exempla. Rustico de levi ulcere anteriorem Thoracis partem occupante conquerenti quintam è veris Costis Carie satis profundâ, & pollicem unum latâ nuper exesam deprehendimus: Tegumentis statim scapello scissis diductisque facti vulneris lateribus omne Cariosum reperitis vicibus per quatuor dies scalpsimus: quæ brevi tempore successit exfoliatio vulnere, ut par erat curato debitam cicatricem obdidit. Pari quoque eventui duobus abhinc annis pueri novem circiter annorum nati Tibiam in media & externa parte Carie: scrophulosâ usque ad medullam ferè pervadente, servatis servandis, liberavimus. Si pervicax plura postulas, Joannem de Muys (a) & Riverium (b) consule. Hi solo Euphorbii pulvere ossibus insperfo, Cariem omnino deletam in observationibus suis testantur.

(a) *Obser.* 82.
(b) *Observat.*
762. *Cent.* 26.

Non ergò in Carie ossium delenda Cauterium Actuale.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

M. Jacobus. Albertus Ha-
zon.

M. Ludovicus - Florentius
Bellor.

M. Joannes Bessé, Do-
ctore Hispaniarum Regi-
ne à Consiliis, Medicus
Primarius.

M. Claudius - Carolus de
Jéan.

M. Joannes de Dieff.

M. Antonius de Jussieu,
Regi à Consiliis & Se-
cretis, Regiæ Scien-
tiarum Academia, Regia-
rumque Societatum An-
glia & Prussia Socius,
Botanices in Horto Re-
gio Parisiensi Professor
ac Demonstrator.

M. Franciscus - Felicitas
Cochu.

M. Josephus de Jussieu.

M. Joannes-Baptista Sil-
va, Salubris Consilii
Regii Socius, & seve-
rissimi Principis Condai
Medicus ordinarius.

Proponerebat Parisiis, LUDOVICUS - GUILLELMUS
LE MONNIER, Parisinus, Baccalaureus Medicus,
A. R. S. H. 1740. à sextâ ad meridiem.